

Veldwaarnemingen XXIV

Verzameld door Jaap Taapken

Ijsduiker

20-3 1 dood ex. bij Den Hoorn, Texel (v. d. Veer).

Roodhalsfuut

5-4 1 ex. pr.kl. Eemmond (v. Riessen, Schipper, De Vries); 19-4 dood ex. pr.kl. a/d Waddekust Vlieland (Marra, Taapken).

Kwak

27-5 en 28-5 1 ex. Haren Gr. (Dr. F. I. Brouwer).

Flamingo

5-7 2 ex. zandplaat Hompelvoet, Brouwershavensegat (Kouwen).

Ijseend

31-3 en 2-4 ♂ IJsselmeer (v. Riessen, Schipper); 8-1, 18-1, 9-2, 23-3 en 30-3 ♀ De Bol, Texel (Nap); 21-2 en 8-3 1 ex. aldaar (v. d. Veer); 3-7 ♀ Noordoostkanaal, A'damse Waterleiding (T. Mulder).

Eiëreend

Mei 1958 Balgzanddijk nest, werd vernield door tractor (H. Peeters), broedde in 1958 op Griend (Braaksma). (Waarneming van 20-11 in vorig nr. vervalt).

Nonnetje

7-5 ♂ Naardermeer (Taapken); 24-5 ♂ en ♀ Blauwe Kamer, Rhenen (M. T. Jansen); 5-6 ♂ Veluwemeer (Mr. Maaldrink).

Wouw

28-3 1 ex. overvl. Hallum (H. Schut); 10-4 dood ex. Gulpen L. (Bolland); 13-5 1 ex. overvl. Meppel (R. Schut).

Stelkluut

Broedgevallen in Zws-Vlaanderen (4), Zuid-Beveland (2), Oost-Flevoland (5), Culemborg (1), Ospeler Peel (1) en waargenomen in Zaanstreek, bij Amsterdam en Laarder Waschmeer, Hilversum, Naderre gegevens gewenst.

Burgemeester

3 tot 7-3 en 3-4 2e j. ex. Velser Pont (J. Bakker); 29-3 1 ex. Berghaven, H. v. Holland (Ottent).

Reuzenstern

Sept. 1957 2 ex. tussen Noordwijk en Zandvoort (Mooij).

Scharrelaar

24, 26 en 27-5 1 ex. Hooge Hexel, Wierden O., moet dit voorjaar ook te Holten zijn gezien (Mr. Maaldrink).

Hop

21-4 eerste ex., 1-5 2 ex., 2-5 3 ex. broedgebied w. deel Noord-Brabant (Geuze); 23 en 24-4 1 ex. Dodemansbol, Vlieland (Hoogerheide, Marra, Taapken); 2-5 1 ex. Oudeschild, Texel (v. d. Veer); 23-5 2 ex. Egmond a/d Hoef (med. J. J. Smit).

Draaihals

22-4 1 ex. Stein (Bouwman); 7-5 1 ex. Baarn (Dr. G. A. de Vries); 12-5 1 ex. omg. Rijssens, volgens bewoner 2 ex. aldaar en 1-7 aldaar met jongen (Mr. Maaldrink); 31-5, 4-6 en 6-6 3 nesten bij Ede, waarvan 2 goed uitkwamen (Stel); volgens berichten 1 nest op Hooge Vuurse en 3 te Zeist (med. Van Riessen).

Witgesterde blauwborst

27-3 zingend Nederhorst Den Berg (Swart); 5-4 1 ex. tussen Harderwijk en Elburg (v. Weerd); 20-4 zingend bij Venlo (Geeraeds).

Waterrietzanger

30-4 1 ex. Randwijk, Betuwe (Glerum).

Waterspreeuw

11-4 en 12-4 1 ex. Waterleidingduinen Vogelenzang (R. d. Jong, N. de With, v. d. Vlies, Braaksiek), volgens alle waarnemers de noordelijke vorm.

Strandleeuwerik

9-3 1 ex. Schelphoek, Schouwen (Viergever); 16-3 ± 15 ex. gemaal Lovink (N. J. N., afd. Zwolle, Zutphen, Deventer, Apeldoorn, med. v. Orden); 2-4 ± 15 ex. Halfweg, gem. Haarlemmerliede (De With, De Jong).

Vuurgoudhaantje

29-3 1 ex. De Beer (Ottent); 9-4 1 ex. De Beer (Koolen); 16-4 1 ex. begraafplaats Zorgvliet, A'dam Z. (De Kruyf); 30-4 3 zingende ex. Leuvenum (Dr. G. A. de Vries).

Rouwkw'kstaart

7-4 4 ex. Vogelmient De Koog, Texel (D. C. Drijver); 12-4 1 ex. tussen Witte kwikstaart Rijswijk (Koolen); 20-5 1 ex. tussen Katwijk en Noordwijk aan Zee (Verhoeven).

Putter

25-1 2 ex. De Beer (Ottent);

27-1 en 1-2 4 ex. Westerdoksdijk, A'dam (Swart); 2-2 1 ex. stationnetje Oostvoorne (Ottent); 6-4 5 ex. Laarder Waschmeer (Schipper); 19-4 en 21-4 resp. 1 en 1 ex. Bomenland en Posthuis, Vlieland (Marra, Taapken); 4-5 2 ex. Bilthoven (Schreuder).

Sijs

3-5 paartje bij Greutel, hier al jaren gedurende broedtijd gezien (Bouman, Nijeboer, v. Orden); 13-5 ♂ aldaar (v. Orden); 15-6 ♂ en ♀ Hooge Veluwe (J. J. Smit).

Barmsijs

19-5 3 ex. ♂ ♂, ♂ binnenduindrand Den Helder (Schoorl); 5-4 ♀ Leerdam (Kars).

Midden Eur. kanarie

22-1 1 ex. vinkenbaan Groenekan U. (Holtman, Lichtenbeld, Marra); 30-4 ♂ Bilthoven (Mr. Tangen, med. Dr. de Lange); 20-5 paartje op Eerde te Ommen (Baron v. Pallandt, Strijbos, Zweeres).

Kruisbek

6-5 4 ex. Appelscha N. (v. Orden); 17-6 ± 20 ex. Bentveld (Cornet, med. Bloem); 29-6 8 ex. overvl.r. o. tussen Dorst en Rijen, ten O. van Breda (P. B. Jansen); 2-7 2 ex. overvl.r.w. Groenekan U. (Marra); 5-7 z.o. Veluwezoom op „Beekbergen” en bij De Steeg (in bos van Rhederoord) gehoord en 3 ex. gezien (Dr. G. A. Brouwer).

Bruinkopgors

15-2 1 ex. gepakt bij Den Helder (Schoorl); 27-4 ♂ tussen troepje huismussen te Bussum (v. Jolen, med. Van Ingen). Beide vogels zijn vermoedelijk uit gevangenschap ontluchte vogels.

Cirlgors

24-1 dood gevonden te Heiligerlee (Nieboer, med. Dr. F. I. Brouwer).

Ortolaan

28-3 ♂ liet zich goed observeren Appelscha (v. Orden); 20-6 zingend ex. te Bilthoven (Dr. de Lange).

Opgaven voor deze rubriek aan J. Taapken, Utrechtsestraatweg 43, Hilversum.

Gestrande gierzwaluwen

Elke zomer vallen mij wel een stuk of wat volwassen *gierzwaluwen* in handen, door deze of gene op de grond gevonden. Meestal mankeert er ogenschijnlijk niets aan de vogels, hoewel ze niet kunnen vliegen, als men ze omhoog werpt. Doorgaans ga ik als volgt te werk. Ik sluit de vogel tot de volgende morgen op, geef alleen af en toe enkele druppels water en werp de patient dan omhoog. Meestal is het in één keer raak en suist de hoogvlieger weg, alsof er niets is voorgevallen.

Eenmaal beleefde ik daarbij wat eigenaardigs. Reeds viermaal had ik de vogel omhoog geworpen, doch steeds kwam hij met een weinig bemoeidigende dwarrelvlucht weer op de grond terecht. De vijfde maal echter landde hij op het dak, zat daar een poosje, scharrelde toen naar de schuine gevelrand, liet zich maar heel weinig vallen en verdween in de lucht, niet minder zeker vliegend, dan welke soortgenoot ook.

Men is geneigd, aan te nemen, dat hier hetzelfde geldt, wat men van de vleermuizen beweert, n.l. dat ze zich eerst moeten laten vallen om voor het opvliegen voldoende „slag” te hebben. Maar evenals ik een vleermuis zonder vailen eens het luchtruim zag kiezen (in de huiskamer) vloog een *gierzwaluw*, als iedere andere vogel, zonder meer uit m'n hand weg.

Eens, tijdens het hengelen aan de lijzijde van het Belter Wiede, waar het zwermde van allerhande insecten, waarop vele honderden *gierzwaluwen* jacht maakten, raakte er één verward in m'n dunne silkje, zodat ik een opsteker kreeg als nooit tevoren, waarbij de dobber recht boven het hoofd van de verraste hengelaar stond. Het dunne snoer zat drie slagen om het vogellijfje gewikkeld en zonder moeite kon de vangst worden ingepalmd, om geringd weer op te stijgen. Opvallend bij gestrande *gierzwaluwen* is, dat ze zo mak en helemaal niet agressief of bang schijnen, wellicht omdat ze de mens niet van nabij kennen.

Voor ervaringen van anderen met deze vogels houd ik mij graag aanbevolen (Blekerseiland 5 te Meppel).

Rein Schut

Cijfers over kooivogelvangst

Wellicht is het nuttig, enige cijfers te vermelden over de invloed van de kooivogelvangst, toen deze nog was toegestaan, op de vogelstand. Wij ontlenen deze cijfers aan het nog altijd zeer leesbare boek van Dr. Konrad Glasewald: *Vogelschutz und Vogelhege* (Uitg. J. Neumann, Neudamm, 1937). Deze vermeldt op blz. 67, dat volgens officiële gegevens in 1929/1930 alleen al via het grensstation Wyler uit Nederland de volgende aantallen kooivogels naar Duitsland werden uitgevoerd:

in oktober	245	kisten met 5061 vogels
in november	148	kisten met 5148 vogels
in december	44	kisten met 1690 vogels
in januari	11	kisten met 334 vogels
in februari	5	kisten met 190 vogels
in totaal	453	kisten met 12423 vogels

Let wel: het betreft hier de *uitvoer* via slechts één grensstation. Hierbij is dus geen rekening gehouden met de aantallen vogels die via andere grensstations naar Duitsland en België werden verzonden en evenmin met de vogels, die in Nederland aan kooivogelhouders werden verkocht.

Terecht wekken cijfers over massavangst van vogels in Italië en andere zuidelijke landen verontusting en verontwaardiging. Doch een protest daartegen zal slechts resultaten kunnen opleveren, wanneer in de noordelijke landen de sinds een kwarteeuw bereikte verbeteringen onverminderd worden gehandhaafd!

Spreeuw en scholekster met „wulpensnavel”.

Op 4 maart 1958 zag ik enkele *spreeuwen* lopen op een der drukste straten van Rotterdam, Binnenweg hoek Coolsingel. Hieronder was een ex. met een snavel, die minstens 2 x zo lang was als normaal, stellig 5 cm, en geheel gebogen, als de snavel van een *wulp*. Beide snavelhelften waren even lang.

De vogel pikte evenals zijn normale makkers allerlei eetbaars op en dit leek hem gemakkelijk af te gaan.

A. DE JONG

Op zondag 19 juli vestigde de heer Th. Belterman mijn aandacht op een *scholekster*, die hij langs de dijk tussen de noordwestpunt van Wieringen en de Normert had zien lopen. Enige tijd later was de vogel daar nog aanwezig. Het was een jong van dit jaar, geheel in de veren, doch met witte keelband, wit op de vleugels en vale snavel en poten. De snavel was abnormaal uitgegroeid, omlaag gebogen als bij een *wulp*, terwijl de helften niet op elkaar vielen, doch gekruist waren. Niettemin maakte de vogel voortdurend pikbewegingen, waarbij ik de indruk kreeg, dat er voedsel werd bemachtigd. De vogel was alleen en vrij schuw.

We hebben altijd het gevoel dat dergelijke vogels „het wel niet lang zullen maken”. Waarbij we echter dienen te bedenken, dat er al maanden (of langer) moeten zijn verlopen, al eer de snavel zo ver uitgroeide. Wel kan worden verwacht, dat dergelijke ex. in perioden van voedselschaarste wel het eerst het loodje zullen leggen.

KO ZWEERES